

SL

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

2013

Na kratko o reviziji EU

Uvod v letni poročili Evropskega računskega sodišča
za leto 2013

EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel. +352 4398-1

E-naslov: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu.
Dostop je mogoč na strežniku Europa (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2014

ISBN 978-92-872-1016-6
doi:10.2865/26228

© Evropska unija, 2014
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Printed in Luxembourg

SL

2013

Na kratko o reviziji EU

**Uvod v letni poročili Evropskega računskega sodišča
za leto 2013**

Evropsko računsko sodišče vsako leto novembra poroča o rezultatih svojih letnih revizij finančnega poslovanja EU za prejšnje proračunsko leto. Na podlagi zbranih revizijskih dokazov izdamo zagotovilo o tem, kako so bila porabljena sredstva EU, in pri tem poudarimo področja, na katerih po naših ugotovitvah obstaja največje tveganje neustrezne porabe teh sredstev. Poročili vključujeta tudi priporočila za izboljšanje finančnega poslovanja EU. Naša institucija tako pomaga Evropskemu parlamentu in Svetu pri nadzoru porabe EU in uspešno spodbuja odgovornost do državljanov EU.

Dokument „Na kratko o reviziji za leto 2013“ povzema in pojasnjuje glavne ugotovitve v naših letnih poročilih o izvrševanju proračuna EU za leto

2013 in evropskih razvojnih skladih. Tako kot prejšnja leta poročili tudi letos prinašata uvid v to, kako natančno so tisti, ki so odgovorni za upravljanje skladov EU na ravni EU in na nacionalni ravni, poročali o upravljanju sredstev, zagotavljali uporabo finančnih pravil EU ter spoštovali načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti.

Leto 2013 je bilo zadnje leto sedemletnega programskega obdobja. Naši letni poročili o tem obdobju objavljamo v prehodnem času, pomembnem za EU in njene finance. Programsko obdobje 2014–2020 se je že začelo. Kot kažeta naši poročili, se bosta nov Evropski parlament in Komisija spoprijemala z dolgotrajnimi in novimi izzivi v zvezi s finančnim poslovanjem in odgovornostjo.

Nenehen pritisk na finance EU in nacionalne finance zahtevata skrbno upravljanje in kontrolo sredstev EU ter boljše napovedovanje dolgoročnih potreb po financiranju. V naših poročilih zlasti poudarjamo, da morajo Komisija in organi držav članic pri finančnem upravljanju proračuna EU posvečati več pozornosti zagotavljanju, da se sredstva EU porabijo za doseganje rezultatov, ki jih na druge načine ne bi bilo mogoče doseči enako učinkovito in uspešno. Obenem revizijski rezultati Evropskega računskega sodišča kažejo tudi, da bi bilo mogoče in tudi treba storiti več za zagotovitev porabe sredstev EU v skladu z njenimi pravili.

Evropsko računsko sodišče se veseli, da bo novemu Evropskemu parlamentu in Komisiji pomagalo pri obravnavanju teh in drugih vprašanj v zvezi s finančnim poslovanjem in odgovornostjo, s katerimi se spoprijema EU. Zato smo pripravili tudi dve panoramski poročili, ki temeljita na naših revizijskih izkušnjah, da bi opozorili na glavne izzive EU v zvezi z odgovornostjo, revizijo in finančnim poslovanjem.

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'V. Caldeira'.

Predsednik Evropskega računskega sodišča

Stran

04	Skupni rezultati
04	Ključna sporočila
05	Poraba sredstev EU v skladu s pravili
15	Doseganje rezultatov s sredstvi EU
18	Podrobneje o področjih prihodkov in porabe
18	Prihodki
20	Kmetijstvo: tržna in neposredna podpora
22	Razvoj podeželja, okolje, ribištvo in zdravje
24	Regionalna politika, energetika in promet
26	Zaposlovanje in socialne zadeve
28	Zunanji odnosi, pomoč in širitev
30	Raziskave in druge notranje politike
32	Upravni in drugi odhodki
33	Evropski razvojni skladi (ERS)
35	Ozadje
35	Na kratko o revizijskem pristopu
37	Evropsko računsko sodišče in njegovo delo

Ključna sporočila

Povzetek izjave o zanesljivosti za leto 2013

Evropsko računsko sodišče daje **mnenje brez pridržkov** o zanesljivosti **zaključnega računa** Evropske unije za leto 2013.

Kot celota so **prihodki** za leto 2013 **zakoniti in pravilni**.

Tudi **proračunske obveznosti** za leto 2013 so kot celota **zakonite in pravilne**.

Na **plačila** za leto 2013 pa so pomembno vplivale napake. Evropsko računsko sodišče zato daje **negativno mnenje** o njihovi zakonitosti in pravilnosti.

Za izjavo o zanesljivosti glej poglavje 1 letnega poročila za leto 2013.

- **Ocenjena stopnja napake**, s katero se meri stopnja nepravilnosti, znaša za plačila v letu 2013 4,7 %, kar je blizu tisti za leto 2012 (4,8 %), in vztrajno ostaja nad 2-odstotnim pragom pomembnosti.
- Preučeni **nadzorni in kontrolni sistemi**, pri katerih obstajajo velike razlike med državami članicami, so bili v glavnem delno uspešni pri zagotavljanju pravilnosti plačil.
- Področji porabe, na katerih so napake najpogostejše, sta *regionalna politika, energetika in promet* s 6,9 % ter *razvoj podeželja, okolje, ribištvo in zdravje* s 6,7 %. Za **deljeno upravljanje** kot celoto, tj. vključno s *kmetijstvom: tržno in neposredno podporo ter zaposlovanjem in socialnimi zadevami*, je znašala ocenjena stopnja napake 5,2 %.
- **Popravljalni ukrepi in izterjave** organov držav članic in Komisije so pozitivno vplivali na ocenjeno stopnjo napake. Brez teh ukrepov bi ocenjena stopnja napake znašala 6,3 %.
- Tako kot leta 2012 so tudi leta 2013 **organi v državah članicah** za velik del transakcij na področjih deljenega upravljanja, na katere so vplivale napake, **imeli dovolj podatkov**, da bi lahko odkrili in popravili napake, preden so zahtevali povračilo od Komisije.
- Kljub velikemu povečanju proračuna za plačila za leto 2013 je zaradi **nenehnega povečevanja zneskov, ki naj bi se krili iz prihodnjih proračunov**, bistveno, da Komisija načrtuje svoje potrebe po plačilih v srednjeročnem in dolgoročnem obdobju.
- Pri porabi sredstev EU v programskem obdobju 2007–2013 je bil poudarek na črpanju sredstev (načelo „porabi ali izgubi“) in skladnosti s predpisi namesto na smotrnosti. To **pomanjkanje usmerjenosti v smotrnost** je temeljna hiba v zasnovi velikega dela proračuna EU.

Poraba sredstev EU v skladu s pravili

Sredstva EU v letu 2013

Evropsko računsko sodišče vsako leto revidira prihodke in odhodke proračuna EU ter daje mnenje o tem, koliko je zaključni račun zanesljiv ter koliko so prihodkovne in odhodkovne transakcije skladne z veljavnimi pravili in predpisi.

Leta 2013 je proračunska poraba EU znašala **148,5 milijarde EUR** ali približno 290 EUR po državljanu. Ta poraba dosega približno en odstotek bruto nacionalnega dohodka EU, kar je približno dva odstotka celotne javne porabe držav članic EU.

O proračunu vsako leto odločata Evropski parlament in Svet v skladu s sedemletnimi finančnimi okviri. Za pravilno porabo proračuna je odgovorna predvsem Komisija. Pri pribl. 80 % porabe, in sicer v glavnem za kmetijstvo in kohezijo, si to odgovornost deli z državami članicami.

Od kod prihaja denar?

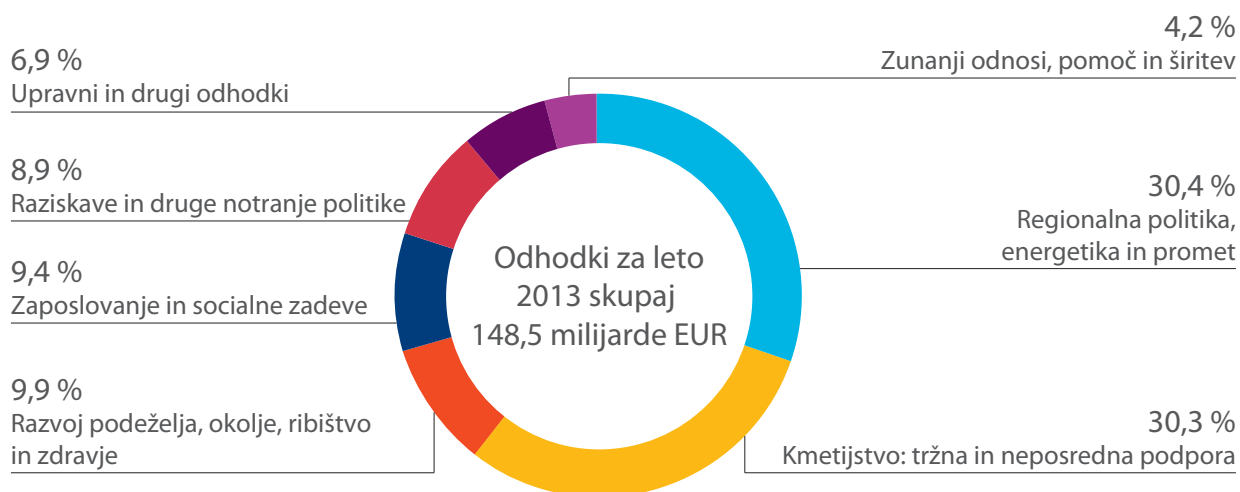
Proračun EU se financira na različne načine. Največji del prispevajo države članice na podlagi svojega bruto nacionalnega dohodka (110 milijard EUR). Drugi viri vključujejo plačila držav članic iz naslova davka na dodano vrednost, ki ga poberejo (14,5 milijarde EUR), ter carinskih in kmetijskih dajatev (15,4 milijarde EUR).

Za kaj se denar porabi?

Letni proračun EU se porabi za širok razpon politik (glej *diagram 1*). Plačila se uporabljajo za podporo tako različnih dejavnosti, kot so raziskovalni projekti, usposabljanje brezposelnih ali kmetijska proizvodnja.

Diagram 1

Proračun EU za leto 2013

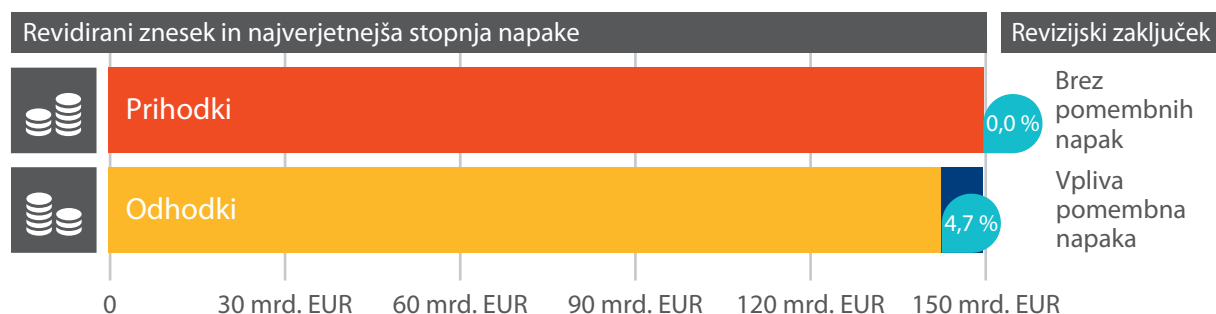

Revizijske ugotovitve za leto 2013

Ključni element revizij Evropskega računskega sodišča je preizkušanje vzorcev transakcij, zajetih iz celotnega proračuna EU, da se dobijo statistične ocene o tem, koliko napake vplivajo na prihodke in različna področja porabe. V **diagramu 2** so povzeti rezultati za leto 2013. Za več informacij o revizijskem pristopu Evropskega računskega sodišča in oceno najverjetnejše stopnje napake glej stran 35.

Diagram 2

Rezultati preizkušanja transakcij za proračun EU kot celoto za leto 2013

Najverjetnejša stopnja napake (ocenjena stopnja napake, ki temelji na količinsko opredeljivih napakah, odkritih v statističnem vzorcu transakcij)

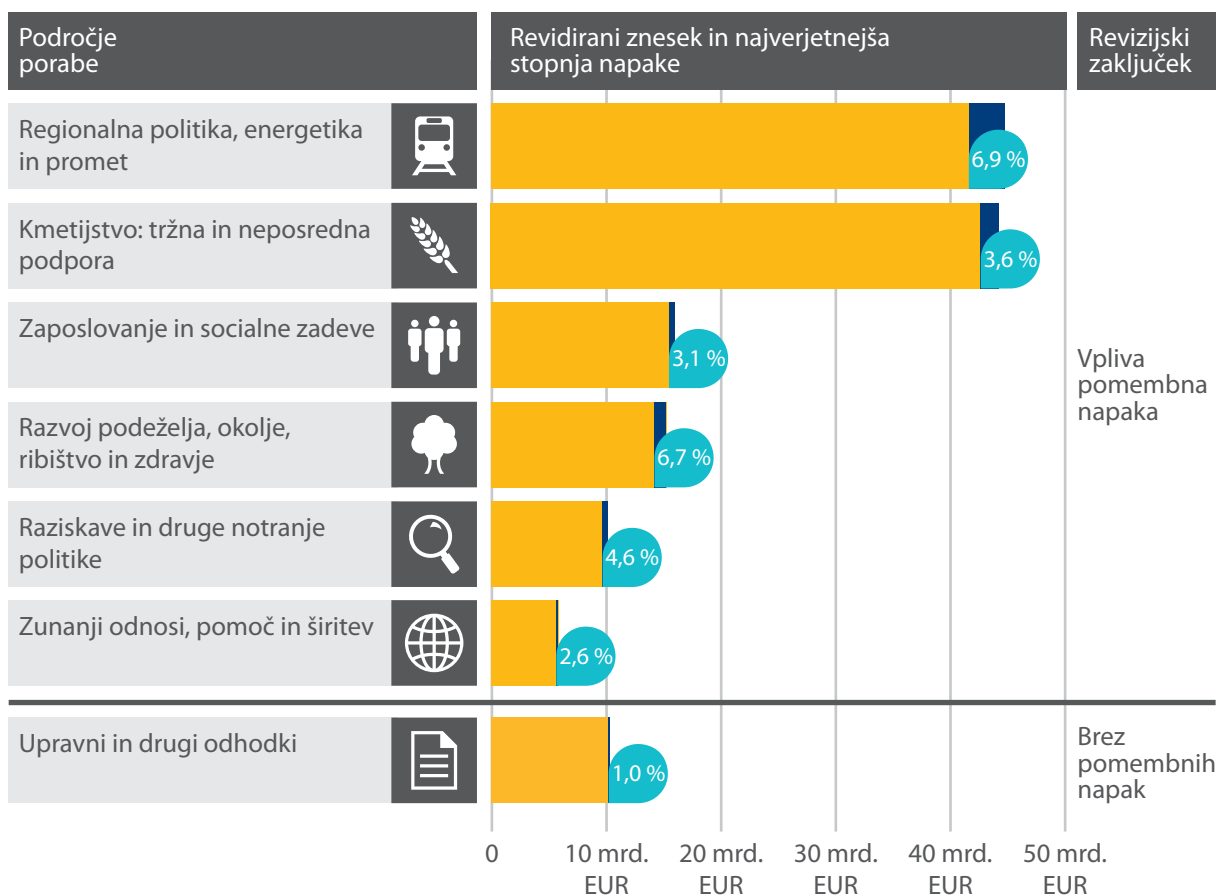
Za leto 2013 Sodišče ugotavlja, da pri prihodkih ni bilo pomembnih napak. Ocenjena stopnja napake za odhodkovni del proračuna kot celoto, ki znaša 4,7 %, vodi do negativnega mnenja o pravilnosti odhodkov (za razlago izraza pravilnost glej stran 36).

Preizkušanje daje tudi rezultate za posamezna področja porabe, ki so prikazani v **diagramu 3**.

Več informacij o posameznih področjih porabe je na straneh od 18 do 34 in v ustreznih poglavjih letnega poročila za leto 2013.

Diagram 3

Rezultati preizkušanja transakcij za področja porabe EU za leto 2013

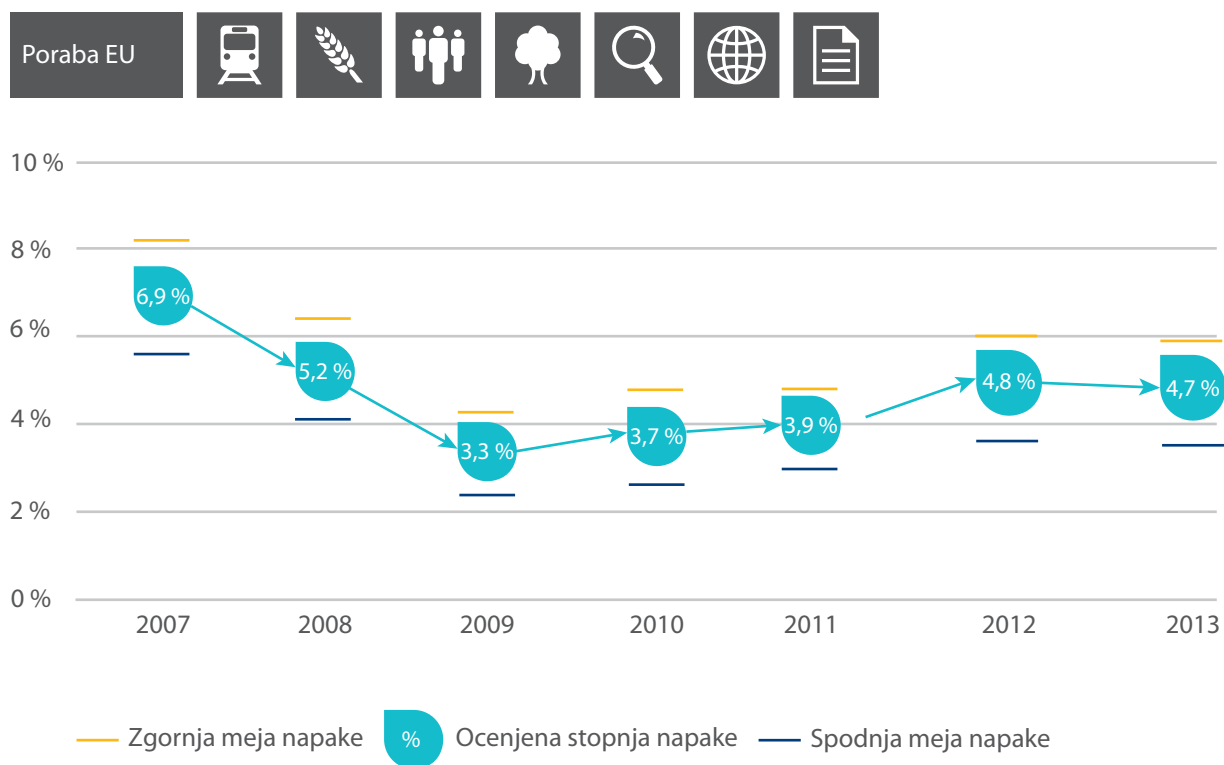
% Najverjetnejša stopnja napake (ocenjena stopnja napake, ki temelji na količinsko opredeljivih napakah, odkritih v statističnem vzorcu transakcij)

Opomba: Evropsko računsko sodišče za oceno stopnje napake uporablja standardne statistične tehnike (glej prilogo 1.1 k poglavju 1 letnega poročila).

Analiza revizijskih rezultatov

Ocenjena stopnja napake, s katero se meri raven nepravilnosti, za plačila za leto 2013 znaša 4,7 %, kar je blizu tisti iz leta 2012 (4,8 %), in vztrajno ostaja nad 2-odstotnim pragom pomembnosti (glej *diagram 4*).

Diagram 4 Ocenjena stopnja napake za proračun EU kot celoto za obdobje od 2007 do 2013

Opomba: Evropsko računsko sodišče za oceno najverjetnejše stopnje napake uporablja standardne statistične tehnike. Sodišče s 95-stopnjo zaupanja ugotavlja, da je stopnja napake za populacijo med spodnjo in zgornjo mejo napake. Za podrobnosti glej priložo 1.1 k poglavju 1 in diagram 1.3 v letnem poročilu.

Napake, zapravljanje in goljufije

Stopnja napake, kot jo oceni Evropsko računsko sodišče, ni merilo za goljufije, neučinkovitost ali zapravljanje, ampak ocena sredstev, ki ne bi smela biti izplačana, ker niso bila porabljena v skladu z veljavno zakonodajo. Značilne napake vključujejo plačila za neupravičene odhodke ali nabave brez ustrezne uporabe pravil javnega naročanja.

Goljufije so namerno zavajanje zaradi pridobivanja koristi. Evropsko računsko sodišče o domnevnih primerih goljufij, na katere naleti pri svojem delu, poroča Uradu Evropske unije za boj proti goljufijam OLAF, ki primere razišče in ustrezno ukrepa skupaj z organi v državah članicah.

Primerjava ocenjenih stopenj napake za razna področja porabe je prikazana v **diagramu 5**. Znižanja za razvoj podeželja, okolje, ribištvo in zdravje ter zunanje odnose, pomoč in širitev so izravnala zvišanja za raziskave in druge notranje politike ter upravne in druge odhodke.

Tako kot leta 2012 sta bili tudi leta 2013 področji porabe, na katerih so napake najpogostejše, *regionalna politika, energetika in promet ter razvoj podeželja, okolje, ribištvo in zdravje*. Ocenjena stopnja napake za ti področji skupaj z drugima dvema **področjema deljenega upravljanja** (*kmetijstvo: tržna in neposredna podpora ter zaposlovanje in socialne razmere*) znaša 5,2 %. Ocenjena stopnja napake za vse druge operativne odhodke (ki jih v glavnem neposredno upravlja Komisija) znaša 3,7 %. Poleg tega je Evropsko računsko sodišče ugotovilo, da ocenjena stopnja napake za upravne odhodke znaša 1 %.

Diagram 5

Primerjava med ocenjenimi stopnjami napake za leti 2012 in 2013 po področjih porabe EU

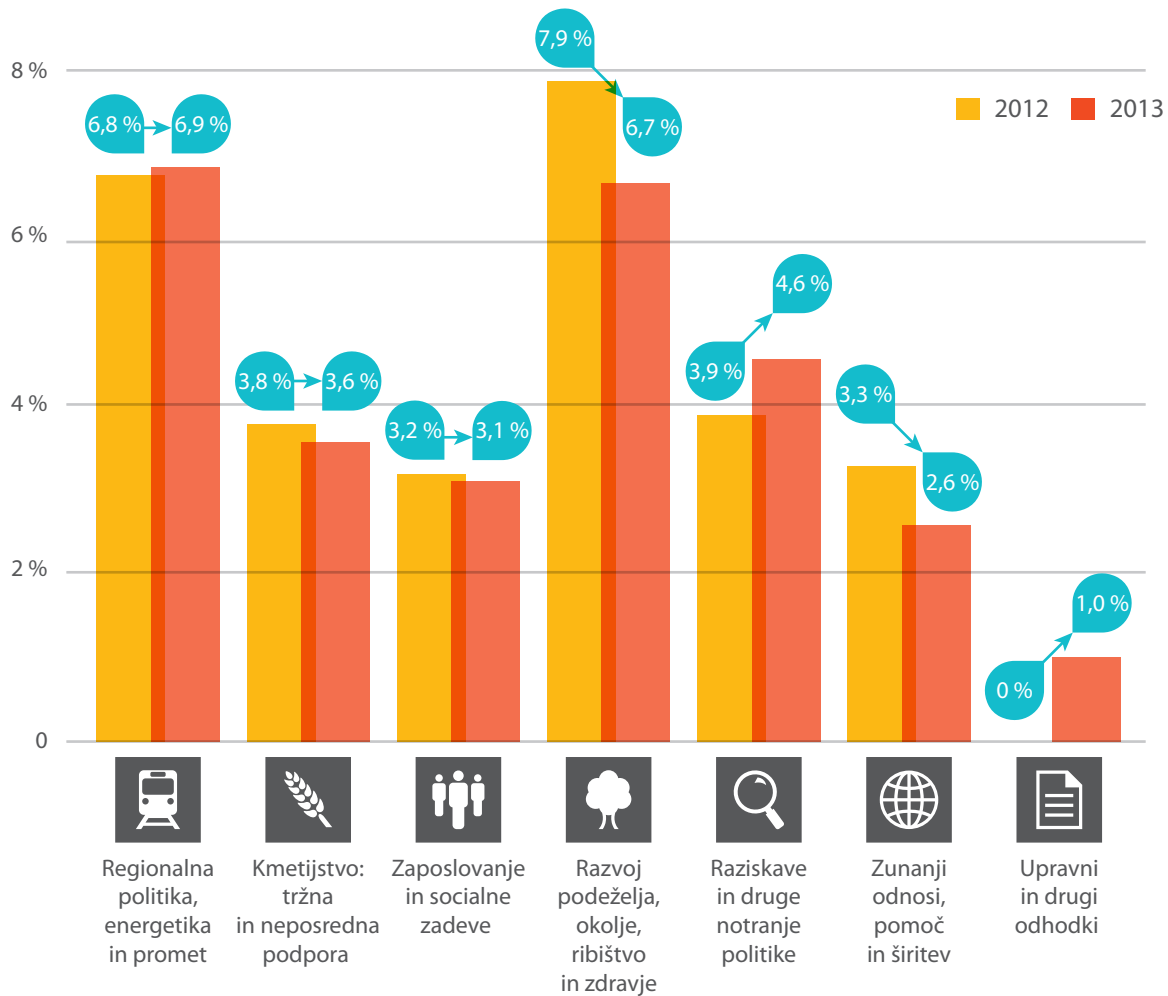
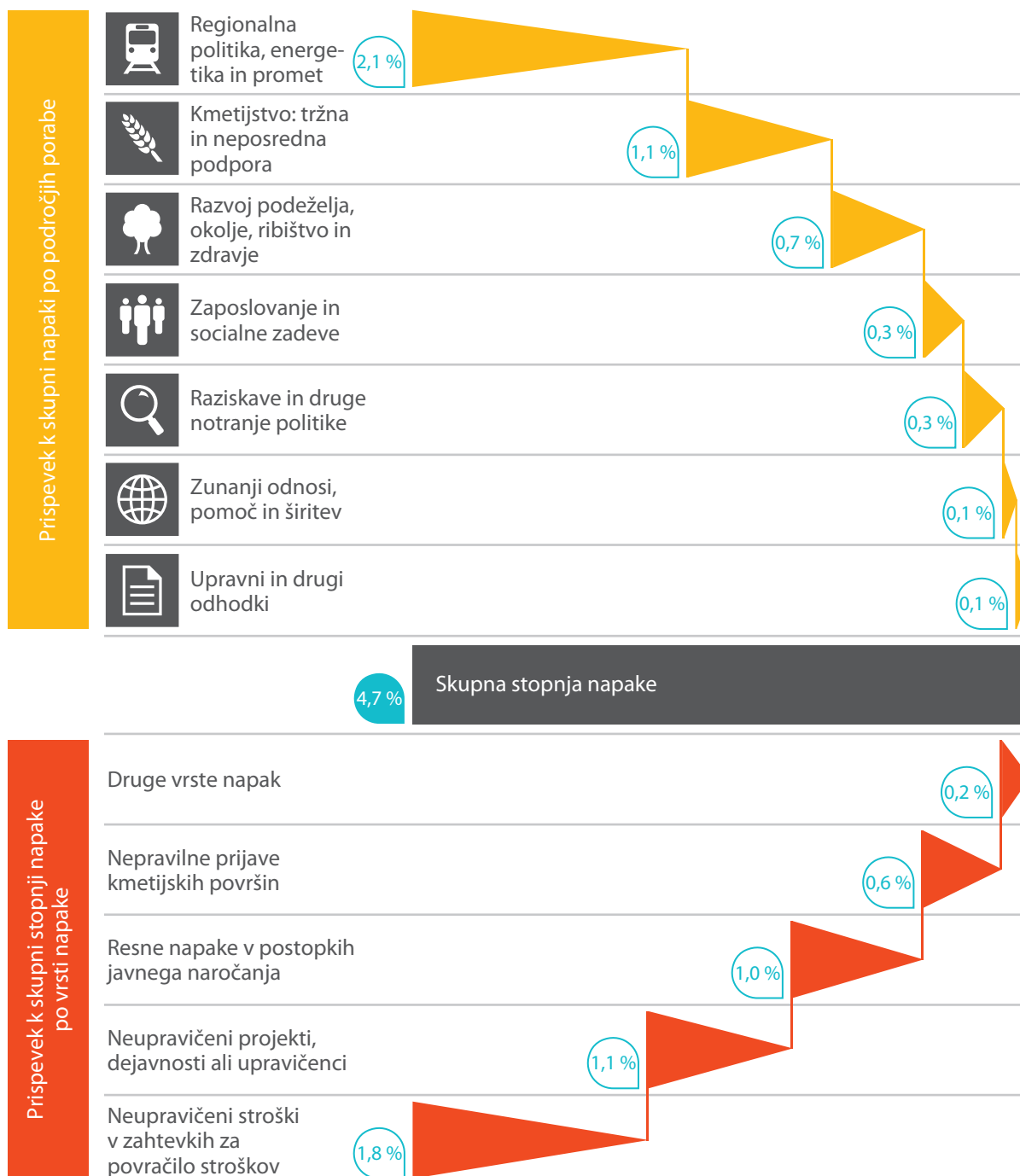

Diagram 6

Razčlenitev skupne ocenjene stopnje napake po področjih porabe in vrsti napake

% Ocenjena skupna stopnja napake za proračun EU kot celoto

% Delež skupne stopnje napake, izražen v odstotnih točkah

Evropsko računsko sodišče analizira prispevek posameznih vrst napak ter posameznih področij porabe k skupni ocenjeni stopnji napake (glej *diagram 6*).

Odhodki, ki niso izpolnjevali pogojev, na podlagi katerih se lahko zaračunajo projektom, financiranim iz sredstev EU, so največ prispevali k skupni ocenjeni stopnji napake (*neupravičeni stroški v zahtevkih za povračilo stroškov*: 39 % ali 1,8 odstotne točke v skupni ocenjeni stopnji napake). Na drugem mestu so bili projekti, pri katerih financirani objekti/dejavnosti ali upravičenci niso bili dovoljeni glede na veljavna pravila (*neupravičeni projekti/dejavnosti ali upravičenci*: 22 % ali 1,1 odstotne točke v skupni ocenjeni stopnji napake).

Regionalna politika, energetika in promet je največje področje porabe in ima najvišjo ocenjeno stopnjo napake. Zaradi te kombinacije to področje največ prispeva k skupni ocenjeni stopnji napake (44 % ali 2,1 odstotne točke v skupni ocenjeni stopnji napake). Področje *kmetijstvo: tržna in neposredna podpora*, na katerem je višina porabe podobna, k skupni ocenjeni stopnji napake prispeva približno polovico manj.

Popravljalni ukrepi pozitivno vplivajo na stopnjo napake

Pri neučinkovitih kontrolnih sistemih ali nepravilnih odhodkih države članice in Komisija za zaščito proračuna EU uporabljajo popravljalne ukrepe. Če se za plačila za leto 2013, ki jih je revidiralo Sodišče, ti popravljalni ukrepi ne bi uporabili, bi skupna ocenjena stopnja napake znašala 6,3 % namesto 4,7 %.

Vendar bi bilo z boljšo uporabo obstoječih kontrolnih sistemov in popravljalnih ukrepov ocenjeno stopnjo napake mogoče še precej znižati. Evropsko računsko sodišče je ugotovilo, da so imeli organi v državah članicah za velik del transakcij na področjih deljenega upravljanja, na katere so vplivale napake, dovolj podatkov, da bi lahko odkrili in popravili napake, preden so od Komisije zahtevali povračilo. To bi, na primer, znižalo ocenjeno stopnjo napake za *regionalno politiko, energetiko in promet* s 6,9 % na 3,9 %, za *razvoj podeželja, okolje, ribištvo in zdravje* s 6,7 % na 2,0 %, za *zaposlovanje in socialne zadeve* pa s 3,1 % na 1,9 %.

Novi izzivi pri zagotavljanju zanesljivih finančnih informacij

V poročilih o prej omenjenih prilagoditvah zaradi popravka ni prikazana jasna razlika med glavnimi vrstami teh prilagoditev, informacije pa so v glavnem zagotovljene zunaj računovodskega sistema. Zaradi tega je težko opraviti podrobnejšo analizo, točnost zneskov v izkazih ter z njimi povezanih finančnih poročilih pa je manjša.

Drug nov element je vse večja uporaba finančnih instrumentov. Ti kot posojila, jamstva, lastniški kapital in drugi mehanizmi delitve tveganja zagotavljajo podporo za naložbe za projekte, ki so sposobni ekonomskega preživetja. Pri merjenju in knjiženju finančnih instrumentov je zaradi njihove kompleksne strukture treba posebej paziti, da se upoštevajo mednarodni računovodski standardi za javni sektor.

Zneski, ki se financirajo iz prihodnjih proračunov, se ves čas večajo

Ključne značilnosti upravljanja proračuna in finančnega poslovanja EU v letu 2013 so:

- o veliko povečanje zneska plačil, odobrenega Komisiji s spremembami proračuna: 9,6 % začetnega proračuna;
- o nenehno naraščanje obveznosti za izvrševanje plačil v prihodnosti za 2,6 % kljub visoki ravni plačil;
- o stalno dolga obdobja (v povprečju več kot dve leti) od prvega prevzema obveznosti do trenutka, ko Komisija sprejme zahteve za povračilo porabljenih sredstev;
- o do konca leta 2012 je bilo končnim prejemnikom izplačanih samo 37 % sredstev, vplačanih v instrumente finančnega inženiringa;
- o 259 milijonov EUR vrnjenih plačil, obresti in dividend, zbranih od leta 2008, ni bilo knjiženih kot prihodek.

Kaj so obveznosti in plačila?

Proračun EU ima dve komponenti: prevzete obveznosti (zneske, ki jih je treba plačati v tekočem ali prihodnjih letih) in plačila (kritje za izplačila sredstev v tekočem letu). Plačila se lahko izvršijo samo za veljavne obveznosti. Letne zgornje meje za obveznosti in plačila so določene v večletnih finančnih okvirih, za katere se dogovorita Parlament in Svet.

Zaradi narave programov porabe EU, zlasti dolgih časovnih zamikov med sprejetjem obveznosti in plačili, prihaja do vse večjega pritiska na prihodnje proračune za plačila. To je razvidno iz velikega povišanja proračuna za plačila za leto 2013. Pričakuje se, da bo tako tudi pri prihodnjih proračunih.

Kako izboljšati proračunsko in finančno upravljanje

Sodišče meni, da bi Komisija morala:

- o objavljati bolj vsebinske informacije o delovanju popravnih mehanizmov (času, izvoru in naravi) in izboljšati zagotovilo o točnosti zneskov z evidentiranjem podatkov v tradicionalnih računovodskih sistemih;
- o evidentirati in meriti vse finančne instrumente in instrumente finančnega inženiringa v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi za javni sektor, zlasti z zanesljivimi postopki za ugotavljanje in evidentiranje znižanja vrednosti premoženja;
- o zagotavljati informacije o denarnih sredstvih na računih do njihovega izplačila končnim upravičencem;
- o pripravljati in objavljati dolgoročne napovedi denarnih tokov, ki bi jih bilo treba vsako leto posodabljati. To bi deležnikom pomagalo oceniti zahteve po plačilih v prihodnosti in proračunske prioritete.

Želite izvedeti več? Vse informacije o najpomembnejših ugotovitvah so v poglavju 1 letnega poročila za leto 2013 o proračunu EU – Izjava o zanesljivosti in podporne informacije.

Doseganje rezultatov s sredstvi EU

Sredstva EU je treba porabljati v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja, ki so gospodarnost, učinkovitost in uspešnost. Doseganje smotrnosti zajema vložke (finančna, kadrovska, materialna, organizacijska ali zakonska sredstva, potrebna za izvedbo programa), izložke (kaj je bilo narejeno v okviru programa), rezultate (takojšnji vplivi programa na neposredne naslovnike ali prejemnike) in učinke (dolgoročne spremembe v družbi, ki jih je vsaj delno mogoče pripisati ukrepanju EU). Evropsko računsko sodišče to ocenjuje z revizijami smotrnosti poslovanja.

Premajhna usmerjenost v smotrnost

V programskem obdobju 2007–2013 je bil pri porabi sredstev EU poudarek na črpanju sredstev (po načelu „porabi ali izgubi“) in skladnosti s predpisi namesto na smotrnosti. Na primer, pri izbiranju projektov, ki naj bi prejeli sredstva EU, je bil dan poudarek najprej porabi razpoložljivih sredstev EU, nato skladnosti s predpisi in šele nazadnje – pa še to le deloma – doseganju rezultatov in učinkov. To pomanjkanje usmerjenosti v smotrnost je temeljna hiba v zasnovi velikega dela proračuna EU.

Komisija trdi, da je programsko obdobje 2014–2020 bolj usmerjeno v smotrnost, glavna spodbuda za to pa so rezerve za smotrnost poslovanja. V okviru teh rezerv bo Komisija zadržala 6 % sredstev, namenjenih posameznim državam članicam, dokler smotrnost ne bo štela za zadovoljivo. Vendar pa bo v praksi sprostitev sredstev še vedno v glavnem odvisna od kazalnikov vložkov in izložkov. Komisija bo kazalnike rezultatov uporabljala samo na nekaterih področjih.

Večja uspešnost rezerv za smotrnost bo odvisna od uspeha Komisije pri dogovarjanju o ustreznih ciljih in mejnikih na začetku programskega obdobja in pridobivanja točnih, zanesljivih in pravočasnih podatkov od držav članic, da se ugotovi, ali so bili cilji doseženi.

Poročanje ni prilagojeno zaželeni kulturi smotrnosti

Poročanje o smotrnosti poslovanja na ravni celotnega proračuna je porazdeljeno po več skupnih poročilih, ki ne vključujejo napredka pri doseganju ciljev strategije Evropa 2020 niti ne dajejo celovitega pregleda rezultatov glede na dodano vrednost EU. Toda četrto finančno poročilo Unije je korak v pravo smer, saj poskuša povezati najpomembnejše finančne programe in razpoložljive informacije o smotrnosti, povezane s strategijo Evropa 2020.

Na ravni posameznih generalnih direktorats Komisije se cilji smotrnosti poslovanja za politike v njihovi pristojnosti določijo v načrtih upravljanja, o njihovem doseganju pa poročajo v letnih poročilih o dejavnostih. Pregled načrtov upravljanja in letnih poročil o dejavnostih generalnih direktorats Komisije, ki ga je izvedlo Evropsko računsko sodišče, je pokazal, da so zagotovila omejena na vprašanja pravilnosti in notranje kontrole in ne obravnavajo smotrnosti. Poleg tega so bili cilji na previsoki ravni, da bi bili primerni za upravljalvske namene, izbrani kazalniki pa niso bili vedno primerni za merjenje smotrnosti.

Dodana vrednost porabe EU ni vedno prikazana

Evropsko računsko sodišče je v 19 posebnih poročilih, ki jih je sprejelo leta 2013, obravnavalo širok razpon zadev na področju revizije smotrnosti poslovanja in ocenilo, ali so bili ukrepi EU upravljeni v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja (gospodarnost, učinkovitost in uspešnost).

Preučilo je, kaj se je mogoče naučiti iz njegovih posebnih poročil iz leta 2013 za pripravo novih programov in projektov za programsko obdobje 2014–2020. Ugotovilo je:

- o **da dodana vrednost EU ni bila vedno zagotovljena in**

Primer: Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji

Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji zagotavlja odškodnine za delavce, ki so bili žrtve množičnega odpuščanja. Evropsko računsko sodišče je ugotovilo, da bi za tretjino teh delavcev države članice tudi sicer zagotovile plačila (Posebno poročilo št. 7/2013 – Ali je Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji pri ponovnem vključevanju presežnih delavcev ustvaril dodano vrednost EU?).

- o **da je večkrat prišlo do potencialne mrtve teže, kar pomeni, da bi upravičenci dejavnost izvedli tudi brez financiranja EU.**

Primer: Sklad za financiranje na osnovi delitve tveganja

Komisija ni dovolj dobro dokazala, da podpora EU v okviru Sklada za financiranje na osnovi delitve tveganja (finančnega instrumenta, zasnovanega za izboljšanje dostopa do dolžniškega financiranja za raziskave) vodi do naložb nad ravni, ki bi jo upravičenci dosegli brez te podpore (Posebno poročilo št. 2/2013 – Ali je Komisija zagotovila učinkovito izvajanje Sedmega okvirnega programa za raziskave?).

Večina priporočil Evropskega računskega sodišča je bila izvedena

Spremljanje izvajanja priporočil revizij smotrnosti poslovanja, ki ga izvaja Sodišče, je ključni element v ciklusu odgovornosti in pripomore k spodbujanju Komisije k uspešnemu izvajanju priporočil. Sodišče je pregledalo, kako je Komisija izvajala priporočila iz osmih posebnih poročil, sprejetih v obdobju 2007–2010, in ugotovilo, da je bilo 79 % priporočil v celoti ali večinoma izvedenih.

Sodišče Komisiji priporoča, naj:

- pri naslednji reviziji finančne uredbe racionalizira svoj okvir poročanja o smotrnosti poslovanja;
- zagotovi, da bodo finančna poročila Unije vsebovala zbirno poročilo, v katerem bodo zbrane vse informacije, ki so na voljo o napredku pri doseganju ciljev strategije Evropa 2020;
- še naprej razvija svoj sistem obvladovanja smotrnosti in poročanja, da bo lahko prevzela odgovornost za dobro finančno poslovanje in prispevek proračuna EU k dosežkom politik.

Podrobneje o področjih prihodkov in porabe

18

Prihodki

149,5 milijarde EUR

Kaj smo revidirali

Revizija je zajela prihodke EU, s katerimi se financira njen proračun. Leta 2013 so proračunski prihodki, izračunani na podlagi BND in DDV držav članic, dosegli 74 % oziroma 10 % vseh prihodkov. Iz naslova uvoznih carinskih dajatev in proizvodnih dajatev za sladkor so organi držav članic za račun EU zbrali 10 % prihodkov, preostalih 6 % pa so drugi prihodki.

Pojasnilo o reviziji prihodkov EU

Prihodki EU iz naslova BND in DDV se izračunajo na podlagi makroekonomskih statističnih podatkov in ocen, ki jih zagotovijo države članice. Revizija pravilnosti z izkazi povezanih transakcij, ki jo je opravilo Sodišče, zajema obdelavo teh podatkov, ki jo izvaja Komisija, ne pa njihove prvotne priprave, za katero so pristojni organi v državah članicah. Zato revizijski zaključki Evropskega računskega sodišča obravnavajo vpliv katere koli napake Komisije na celotni znesek prihodkov.

Pri carinskih dajatvah Sodišče preučuje, kako Komisija obravnava obračun dajatev, ki ga predložijo države članice, in kontrole v izbranih državah članicah.

Kaj smo ugotovili

Pomembne napake?

Ne.

Ocenjena stopnja napake:

0,0 % (2012: 0,0 %)

Preučeni kontrolni sistemi:

uspešni

Sodišče opozarja na vprašanje **podatkov o neopaženi ekonomiji**, ki so vključeni v izračun prispevka iz naslova BND držav članic. Ti podatki niso dovolj usklajeni med državami članicami.

Pridržek je sredstvo, ki omogoča, da se dvomljiv element v podatkih o BND, ki so jih predložile države članice, popravi tudi kasneje. Za leti 2008 in 2009 obstaja **splošni pridržek za podatke o BND Grčije**, ker ti še vedno temeljijo na začasnih ocenah. To je del problema z nacionalnimi računi Grčije.

Carinski organi držav članic kontrolirajo, ali uvozniki spoštujejo tarifne in uvozne predpise. Evropsko računsko sodišče je ugotovilo, da se kakovost teh kontrol močno razlikuje med obiskanimi državami članicami. Zato se lahko zgodi, da se uvozniki odločijo, da ne bodo prijavili blaga v državi članici, v kateri imajo sedež, ampak v drugi državi članici, da zmanjšajo verjetnost kontrole in otežijo pobiranje dajatev, ki jih dolgujejo. Tako je na primer neki uvoznik iztovoril kitajske tekstilne izdelke v Hamburgu (Nemčija), jih prepeljal v Rotterdam (Nizozemska), kjer jih je prijavil za sprostitev v prosti promet, in jih nato odpeljal na Poljsko za končno prodajo.

Kaj priporočamo

Sodišče Komisiji priporoča, naj:

- spodbuja poenotenje metodologij za zbiranje podatkov o neopaženi ekonomiji med državami članicami;
- vzpostavi podroben akcijski načrt z jasnimi mejniki za obravnavanje problemov pri sestavljanju nacionalnih računov v Grčiji in ga pozorno spremlja;
- uvede minimalne standarde za kontrole, ki jih izvajajo carinski organi držav članic, da se bo mogoče bolje usmeriti na uvoznike, ki so potencialni kršitelji.

Želite izvedeti več? Vse informacije o reviziji prihodkov EU, ki jo je izvedlo Evropsko računsko sodišče, so v poglavju 2 letnega poročila o proračunu EU za leto 2013.

Kmetijstvo: tržna in neposredna podpora 45 milijard EUR

Kaj smo revidirali

To področje porabe zajema Evropski kmetijski jamstveni sklad, ki je eden od dveh najpomembnejših instrumentov skupne kmetijske politike EU. Ta politika si prizadeva za povečanje kmetijske produktivnosti, zagotovitev primerne-ga življenjskega standarda za kmetijsko skupnost, stabilizacijo trgov in zagotovitev ponudbe hrane po sprejemljivih cenah. Za porabo se uporablja deljeno upravljanje z državami članicami.

Kaj smo ugotovili

Večina odhodkov na tem področju se izračuna na podlagi površine kmetijskih zemljišč. Veliko količinsko opredeljivih napak je posledica netočnih zahtevkov upravičencev, med katerimi so najpogostejše **prijave prevelike površine zemljišč** (glej primer).

Primer: prijave prevelike površine zemljišč – zahtevki za pomoč za neupravičena zemljišča

V Nemčiji, na Irskem, v Grčiji, Franciji, na Poljskem in v Romuniji* je bil del zemljišč, ki je bil prijavljen kot **trajno travinje** in za katerega je bila izplačana pomoč, v resnici povsem ali delno poraščen z rastlinjem (gosto grmičevje ali drevje), za katerega pomoč ni upravičena. Te neupravičene površine bi morale biti izvzete iz pomoči EU. V Grčiji je prišlo do te napake, ker so bila taka zemljišča uvrščena med travinje, za katero je pomoč upravičena, in vpisana v identifikacijski sistem za zemljišča.

* *Opomba o navedbah držav članic v primerih:* Sodišče v skladu s svojim pristopom k vzorčenju ne revidira vsako leto transakcij v vseh državah članicah, državah in/ali regijah upravičenkah. Primeri napak so prikazani zaradi ponazoritve najpogostejših vrst napak in niso osnova za sklepanje o posameznih državah članicah ter državah in/ali regijah upravičenkah.

Upravičenci do pomoči EU v okviru vseh shem neposredne pomoči Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada so po zakonu dolžni izpolnjevati **zahteve navzkrižne skladnosti**. Te zahteve se nanašajo na varstvo okolja, javno zdravje, zdravje živali in rastlin, dobro počutje živali ter ohranjanje dobrih kmetijskih in okoljskih pogojev kmetijskih zemljišč. Če kmetje ne ravnajo v skladu s temi obveznostmi, se njihov znesek pomoči zniža. Evropsko računsko sodišče je pri preverjanju izpolnjevanja obveznosti navzkrižne skladnosti odkrilo kršitve pri 25 % transakcij, za katere velja ta obveznost.

Za veliko število transakcij, na katere so vplivale napake, so imeli **organi v državah članicah na voljo dovolj podatkov**, da bi lahko odkrili in popravili napake, preden so zahtevali povračilo od Komisije. Če bi te podatke uporabili za odpravo napak pred prijavo odhodkov Komisiji, bi ocenjena stopnja napake za to področje znašala 2,5 %.

Preučitev **integriranih administrativnih in kontrolnih sistemov** v štirih državah članicah (Nemčija, Irska, Francija in Italija), ki jo je izvedlo Sodišče, je pokazala:

- slabosti v postopkih administrativne kontrole, vključno s kakovostjo podatkovnih baz v treh državah članicah (Irska, Francija in Italija),
- pomanjkljivosti v kakovosti kontrol na kraju samem v dveh državah članicah (Nemčija in Italija),
- slabosti v postopkih zagotavljanja izterjave neupravičenih plačil v dveh državah članicah (Irska in Italija).

Ne glede na slabosti, odkrite med revizijo, integrirani administrativni in kontrolni sistem v celoti veliko prispeva k preprečevanju napak v odhodkih, za katere se uporablja.

V državah članicah, ki so se pridružile EU leta 2004 ali pozneje, je na voljo pomoč EU za **skupine proizvajalcev sadja in zelenjave**, ki morajo izpolnjevati pogoje glede števila in sorazmerne velikosti svojih članov, da se jim prizna ta status. Sodišče je ugotovilo, da devet od 40 revidiranih skupin proizvajalcev na Poljskem ni izpolnjevalo teh pogojev. Komisija je v svojem letnem poročilu o dejavnostih za leto 2013 poročala, da je za Poljsko uvedla pridržek v višini 25 % celotne porabe v okviru ukrepa, pri katerem obstaja tveganje.

Kaj priporočamo

Sodišče priporoča, naj:

- Komisija in države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi bodo zagotovile, da bo integrirani administrativni in kontrolni sistem v celoti izkoriščen, na primer tako, da se zagotovi pravilno ocenjevanje in evidentiranje upravičenosti in velikosti kmetijskih parcel;
- Komisija spremlja popravljalne ukrepe za pomanjkljivosti pri pomoči EU skupinam proizvajalcev na Poljskem.

Želite izvedeti več? Vse informacije o reviziji odhodkov EU za tržno in neposredno podporo v kmetijstvu, ki jo je izvedlo Evropsko računsko sodišče, so v poglavju 3 letnega poročila o proračunu EU za leto 2013.

Razvoj podeželja, okolje, ribištvo in zdravje 15,6 milijarde EUR

Kaj smo revidirali

To področje porabe zajema razvoj podeželja, okolje in podnebne ukrepe, pomorske zadeve in ribištvo ter zdravje in varstvo potrošnikov.

Plačila v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja dosegajo 88 % plačil za to področje. Za porabo se uporablja deljeno upravljanje z državami članicami. Iz tega sklada se v okviru programov razvoja podeželja držav članic sofinancirajo odhodki za razvoj podeželja, ki zajemajo ukrepe, vezane na površino (kot so kmetijsko-okoljska plačila in kompenzacijska plačila kmetom na območjih z naravnimi omejitvami), ter ukrepe, ki niso vezani nanjo (kot sta posodabljanje kmetijskih gospodarstev in vzpostavljanje osnovnih storitev za gospodarstvo in prebivalstvo na podeželju).

Kaj smo ugotovili

Pomembne napake?

Da.

Ocenjena stopnja napake:

6,7 % (2012: 7,9 %)

Preučeni kontrolni sistemi:

delno spešni

Večina napak je nastala zaradi **neizpolnjevanja zahtev za upravičenost**, zlasti tistih, ki se nanašajo na kmetijsko-okoljske zaveze (glej primer), posebne zahteve za naložbene projekte in pravila javnega naročanja.

Primer: neizpolnjevanje kmetijsko-okoljskih zavez

Kmet na Sardiniji (Italija) je prejel nadomestilo za neuporabo **okolju škodljivih fitofarmaceutskih sredstev za artičoke**. Evropsko računsko sodišče je pri obisku na kraju samem ugotovilo, da je upravičenec v revidiranem obdobju dvanajstkrat uporabil ta sredstva. Zaradi tega je bilo plačilo neupravičeno.

Podobni primeri neizpolnjevanja kmetijsko-okoljskih zavez so bili odkriti tudi v Piemontu (Italija), na Madžarskem, Nizozemskem, Poljskem in v Romuniji.

Za veliko število transakcij, na katere so vplivale napake, so imeli **organi v državah članicah na voljo dovolj podatkov**, da bi lahko odkrili in popravili napake, preden so zahtevali povračilo od Komisije. Če bi te podatke uporabili za odpravo napak pred prijavo odhodkov Komisiji, bi ocenjena stopnja napake za to področje znašala 2,0 %.

Preučitev **kontrolnih sistemov** za razvoj podeželja, ki ga je opravilo Sodišče, je pokazala:

- slabosti pri **kontrolah pogojev za upravičenost**, kot so neugotavljen neupravičen DDV ali tveganje dvojnega financiranja (razen Poljske v sedmih od osmih preučeni državah članicah: v Nemčiji, Španiji, Italiji, Latviji, na Malti, v Romuniji in Sloveniji);
- preslabo oceno **primernosti stroškov** (v vseh štirih preučeni državah članicah: v Italiji, Latviji, na Poljskem in v Romuniji);
- pomanjkljivosti v zasnovi in izvedbi **kontrole navzkrižne skladnosti** (v vseh štirih preučeni državah članicah: na Češkem, v Španiji, Italiji in na Malti). Navzkrižna skladnost zavezuje upravičence k izpolnjevanju posebnih pogojev, kot so okoljski in socialni standardi, da so upravičeni do financiranja;
- slabosti pri **kontrolah pravil za javno naročanje** (v vseh treh preučeni državah članicah: v Italiji, Latviji in na Poljskem; glej primer).

Primer: nezadostna kontrola pravil za javno naročanje držav članic

V Latviji je bila plačilna agencija upravičenka do 2 milijonov EUR pomoči iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja za financiranje svojega **sistema IT, oddanega v upravljanje zunanjim izvajalcem** na podlagi pogodbe, za katero so veljala pravila za javno naročanje. Evropsko računsko sodišče je ugotovilo, da je bilo pri oddaji naročila za računalniški sistem in njegovo vzdrževanje narejenih več hudih napak. Tako je na primer plačilna agencija uporabila postopek s pogajanjem namesto odprtega postopka ali postopka s predhodnim ugotavljanjem sposobnosti, kot zahteva zakonodaja. Zaradi neizpolnjevanja zahtevanih postopkov odhodki niso upravičeni do financiranja EU.

Kaj priporočamo

Sodišče za področje razvoja podeželja priporoča, naj države članice:

- boljše izvajajo uvedene upravne kontrole tako, da uporabljajo vse relevantne informacije, ki so na voljo plačilnim agencijam. Na ta način bi lahko odkrile in odpravile večino napak;
- zagotovijo, da bodo akcijski načrti za obravnavanje visoke ocenjene stopnje napake na področju razvoja podeželja vključevali vse regije in ukrepe, zlasti naložbene, ter upoštevali ugotovitve revizij Komisije in Sodišča.

Regionalna politika, energetika in promet 45,5 milijarde EUR

Kaj smo revidirali

Ta revizija zajema regionalno politiko (96 % plačil na tem področju porabe), ki se financira v glavnem iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada. Cilj regionalne politike je okrepiti gospodarsko in socialno kohezijo v Evropski uniji z zmanjševanjem razlik v stopnjah razvoja različnih regij. Za odhodke za regionalno politiko se uporablja deljeno upravljanje z državami članicami, ki vključuje sofinanciranje projektov v okviru odobrenih programov porabe.

Za energetiko in promet se porabijo preostali 4 % na tem področju porabe. Cilj politik na področju energetike in prometa je zagotoviti evropskim državljanom in gospodarskim družbam varne, trajnostne in konkurenčne energetske in prometne sisteme in storitve. Te odhodke upravlja neposredno Komisija.

Kaj smo ugotovili

Pomembne napake?

Da.

Ocenjena stopnja napake:

6,9 % (2012: 6,8 %)

Preučeni kontrolni sistemi:

delno uspešni

Evropsko računsko sodišče je pri **javnem naročanju** odkrilo **resne napake**, ki so vzrok za 39 % ocenjene stopnje napake. Skupna ocenjena pogodbena vrednost naročil za 122 preučenih postopkov javnega naročanja znaša 4,2 milijarde EUR.

Primer: neupravičena neposredna oddaja naročila

Pogodbe za dodatna gradbena dela za **potniški terminal na letališču** v Nemčiji so bile sklenjene neposredno s prvotnim pogodbenikom. Ta dodatna dela so bila potrebna zaradi slabe priprave, načrtovanja in izvedbe projekta in ne zaradi nepredvidljivih okoliščin. V takih primerih je neposredna oddaja naročila nezakonita, zato bi bilo za dodatna dela treba objaviti razpis.

Podobni primeri neupravičene neposredne oddaje naročil so bili odkriti pri projektih v Belgiji, na Češkem, drugje v Nemčiji, v Španiji, Italiji in na Švedskem.

Revizorji Evropskega računskega sodišča preverjajo tudi, ali se upoštevajo **pravila o državni pomoči**. Nezakonita državna pomoč prinaša neupravičeno prednost upravičencem in zato izkrivlja notranji trg. Napake v zvezi z državno pomočjo so prispevale 17 % k ocenjeni stopnji napake na tem področju (glej primer).

Primer: državna pomoč za profitni projekt

V Sloveniji je bila dodeljena pomoč nekemu malemu in srednje velikemu podjetju za **raziskovalne in razvojne dejavnosti v avtomobilskem sektorju**. Toda to podjetje je bilo v celoti v lasti velikih družb in je raziskovalne dejavnosti izvajalo samo zanje. Ker so pravila za javno financiranje velikih podjetij strožja, to podjetje ni bilo upravičeno do celotnega zneska pomoči.

Podobni primeri so bili odkriti v Bolgariji in na Madžarskem.

Za veliko število transakcij, na katere so vplivale napake, so imeli **organi v državah članicah na voljo dovolj podatkov**, da bi lahko odkrili in popravili napake, preden so zahtevali povračilo od Komisije. Če bi te podatke uporabili za odpravo napak pred prijavo odhodkov Komisiji, bi ocenjena stopnja napake za to področje znašala 3,9 %.

Revizorji Evropskega računskega sodišča so tudi ugotovili, da je bila leta 2013 stopnja plačil končnim prejemnikom v okviru **instrumentov finančnega inženiringa** še naprej nizka. Ti skladi pomagajo podjetjem ali projektom urbanega razvoja z vlaganji v lastniški kapital, posojili ali jamstvi. Prispevek dobijo, ko je vzpostavljena njihova pravna struktura, nato pa ta sredstva uporabljajo za podpiranje projektov. V 25 državah članicah je bilo skupaj ustanovljenih 940 instrumentov finančnega inženiringa, ki so prejeli dotacijo v višini približno 12,6 milijarde EUR.

Kaj priporočamo

Sodišče Komisiji priporoča, naj:

- od držav članic zahteva, da v izjave o upravljanju vključijo eksplicitno zagotovilo v zvezi z uspešnostjo prvostopenjskih kontrol, ki jih izvajajo organi upravljanja in potrjevanja;
- skladno s finančno uredbo izvede poglobljeno oceno trdovratnega problema s prvostopenjskimi kontrolami, ki so jih v programskem obdobju 2007–2013 izvajale države članice;
- analizira vzroke za zelo pogosto nespoštovanje pravil EU o državni pomoči;
- skrajša trdovratne zamude pri izplačevanju sredstev EU v okviru instrumentov finančnega inženiringa.

Zaposlovanje in socialne zadeve

16,2 milijarde EUR

Kaj smo revidirali

Revizija je zajela porabo na področju *zaposlovanja in socialnih zadev*, ki so del kohezijske politike EU. Glavni cilji porabe so boj proti brezposelnosti, razvoj človeških virov in spodbujanje vključevanja na trg delovne sile. Glavno sredstvo za izvajanje zaposlitvene in socialne politike je Evropski socialni sklad, v okviru katerega je bilo v letu 2013 izplačanih 98 % sredstev na tem področju porabe. Sklad financira vlaganja v človeški kapital z usposabljanjem in drugimi ukrepi za zaposlovanje. Za porabo se uporablja deljeno upravljanje z državami članicami.

Kaj smo ugotovili

Večina odkritih napak – 93 % ocenjene stopnje napake – se je nanašala na povračila za **neupravičene stroške, projekte, upravičence ali udeležence** (glej primer). Preostalo so bile napake pri javnem naročanju.

Primer: prijava previsokih stroškov dela

V skladu z veljavnimi pravili bi bilo treba projektom, financiranim s sredstvi EU, režijske stroške pripisati v sorazmernem deležu po pošteni in pravični metodi. V neki **zasebni šoli** na Portugalskem so projektu EU zaračunali celo direktorjevo plačo, čeprav je imel še druge naloge. Poleg tega ni bil upoštevan najvišji znesek sofinanciranja za plače.

Podobno je bilo ugotovljeno tudi pri projektih v Nemčiji, Španiji, Italiji, na Poljskem in v Združenem kraljestvu.

Za veliko število transakcij, na katere so vplivale napake, so imeli **organi v državah članicah na voljo dovolj podatkov**, da bi lahko odkrili in popravili napake, preden so zahtevali povračilo od Komisije. Če bi te podatke uporabili za odpravo napak pred prijavo odhodkov Komisiji, bi ocenjena stopnja napake za to področje znašala 1,8 %.

Na podlagi priporočila Evropskega računskega sodišča se je leta 2009 povečala uporaba **plačil v enkratnih zneskih in pavšalnih plačil** namesto vračil „dejanskih stroškov“, da bi se zmanjšala verjetnost napak in upravno breme za nosilce projektov. Leta 2013 Evropsko računsko sodišče ni odkrilo nobenih količinsko opredeljivih napak v zvezi s posameznimi plačili v enkratnih zneskih in pavšalnimi plačili. To kaže, da je pri projektih, za katere se stroški prijavljajo s takšno možnostjo plačil, **manjša verjetnost napak**.

Kaj priporočamo

Sodišče Komisiji priporoča, naj:

- spodbuja države članice h krepitvi kontrol v zvezi s pravili javnega naročanja, stroški, ki niso povezani s projekti, in projekti brez dodane vrednosti EU;
- zagotovi, da bodo države članice obravnavale problem zaračunavanja stroškov dela za projekte EU po višjih stopnjah kot za projekte, ki se financirajo z nacionalnimi sredstvi;
- zagotovi, da bodo države članice upoštevale vse možnosti poenostavitve, ki jih dopuščajo predpisi za evropske strukturne in investicijske sklade za obdobje 2014–2020.

Želite izvedeti več? Vse informacije o reviziji odhodkov EU za zaposlovanje in socialne zadeve, ki jo je izvedlo Evropsko računsko sodišče, so v poglavju 6 letnega poročila o proračunu EU za leto 2013.

Zunanji odnosi, pomoč in širitev 6,0 milijarde EUR

Kaj smo revidirali

To področje porabe zajema odhodke na področju zunanjih odnosov, razvoja in humanitarne pomoči ter ukrepov za države kandidatke za članstvo v EU in države pristopnice k EU. Razvojni projekti so razpršeni po več kot 150 državah, izvajalske organizacije pa se zelo razlikujejo po velikosti in izkušnjah. Da bi bili projekti upravičeni do podpore EU, se morajo zanje upoštevati pogoji, določeni v posebnih sporazumih o financiranju, in druga pravila, na primer o razpisnih postopkih in postopkih za oddajo javnih naročil. Porabo neposredno izvajajo generalni direktorati Komisije s svojega sedeža v Bruslju ali po delegacijah EU v državah prejemnicah ali pa generalni direktorati Komisije skupaj z mednarodnimi organizacijami.

Kaj smo ugotovili

Pomembne napake?

Da.

Ocenjena stopnja napake:

2,6 % (2012: 3,3 %)

Preučeni kontrolni sistemi:

delno uspešni

Večina napak se nanaša na neupravičene odhodke na ravni končnih upravičencev, kot so odhodki, ki so nastali zunaj obdobja upravičenosti, vključitev neupravičenih odhodkov (npr. DDV, stroškov za zaposlene in neupravičenih režijskih stroškov) v zahtevke za povračilo stroškov ter odhodki brez ustreznih dokazil.

Primer: odhodki, ki jih ni bilo

Komisija je odobrila prispevek za razvojni program Združenih narodov v višini 9,5 milijona EUR za **krepitev socialnega razvoja v Moldaviji**. Leta 2013 je kot osnovo za povračilo sprejela pogodbe v vrednosti 1,8 milijona EUR, pri katerih ni prišlo do nobenih odhodkov.

Komisija je odobrila predpristopne odhodke v skupni višini 150 milijonov EUR brez dokazne dokumentacije in tako potrdila, da so dohodki nastali in da so bili upravičeni. Odobreni zneski so temeljili na ocenah Komisije in ne na dejanskih, plačanih in sprejetih stroških, utemeljenih z dokazili. Potem ko je Sodišče odkrilo to **systemsko napako**, je Komisija izvedla računovodske popravke za te transakcije.

Generalni direktorat Komisije EuropeAid upravlja večino proračunske porabe EU na področju zunanjih odnosov. Preučeni sistemi EuropeAid so ocenjeni kot delno uspešni. Maja 2013 je EuropeAid sprejel akcijski načrt za obravnavanje glavnih ugotovljenih slabosti.

Kaj priporočamo

Sodišče Komisiji priporoča, naj:

- poskrbi, da bo v navodilih za zaposlene navedeno, da morajo obračuni temeljiti na odhodkih, ki so dejansko nastali, in ne na njihovih ocenah. Komisija se je že strinjala, da bo ustrezno spremenila svoj postopek potrjevanja obračunov.

Želite izvedeti več? Vse informacije o reviziji odhodkov za zunanje odnose, pomoč in širitev iz proračuna EU, ki jo je izvedlo Evropsko računsko sodišče, so v poglavju 7 letnega poročila o proračunu EU za leto 2013.

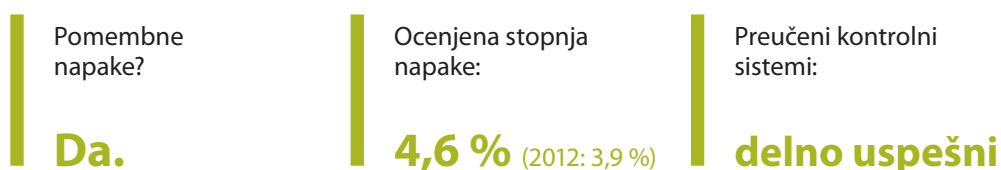

Raziskave in druge notranje politike 10,4 milijarde EUR

Kaj smo revidirali

Glavni element tega področja porabe so raziskovalni in inovacijski projekti, za katere so bila leta 2013 izvršena plačila v višini 7,7 milijarde EUR. Druge notranje politike zajemajo porabo za vrsto ciljev politik, vključno z izobraževanjem in kulturo, varnostjo, migracijami in ukrepi za boj proti posledicam finančne krize. Večino odhodkov upravlja neposredno Komisija.

Kaj smo ugotovili

Komisija za večino plačil na tem področju porabe povrne stroške, navedene v obračunih stroškov za projekte, ki jih predložijo upravičenci do financiranja. Do napak pride, kadar upravičenci navedejo neupravičene stroške, ki jih kontrolni sistemi ne odkrijejo, preden jih Komisija povrne. 35 % ocenjene napake je posledica **napačno izračunanih ali neupravičenih stroškov dela**. Med te napake spada prijava proračunskih in ne dejanskih stroškov dela ter zaračunavanje časa, ki ni bil porabljen za projekt.

Povračilo neupravičenih stroškov ne pomeni samo nespoštovanja pravil za porabo, ampak tudi ovira uspešno doseganje ciljev politik ter tako omejuje **dodano vrednost podpore EU** (glej primer).

Primer: neupravičeni odhodki zmanjšujejo dodano vrednost EU

EU zagotavlja financiranje za podporo učinkovite in uspešne kontrole na svojih zunanjih mejah. Evropsko računsko sodišče je preučilo projekt v Španiji, v okviru katerega so bili **kupljeni štirje helikopterji**, ki naj bi jih 75 % časa njihovega obratovanja uporabljali za nadzor in kontrolo zunanje meje EU. Toda Sodišče je ugotovilo, da so helikopterje za to uporabljali samo 25 % njihovega časa obratovanja, kar pomeni, da bi EU morala plačati samo 25 % in ne 75 % stroškov helikopterjev.

Komisija v okviru kontrolnih sistemov za porabo za raziskave **kontrolira** poročila o napredku in obračune stroškov financiranih projektov, preden so plačila izvršena. Evropsko računsko sodišče je ugotovilo, da Komisija svojih postopkov ne uporablja vedno enotno, kar lahko zmanjša učinkovitost programov in poveča upravno breme za upravičence.

Kaj priporočamo

Sodišče Komisiji priporoča, naj:

- za upravičence in organe v državah članicah zagotovi pravočasna, usklajena in jasna navodila o pravilih za upravičenost in ureditvah kontrole za nove programe za raziskave za obdobje 2014–2020 (Obzorje 2020) in druge notranje politike;
- poskrbi, da bodo njene kontrolne dejavnosti bolj usmerjene v tveganja, in sicer da bodo osredotočene na preverjanje upravičencev, pri katerih obstaja veliko tveganje (na primer subjekte, ki imajo manj izkušenj z evropskim financiranjem), in da bodo zmanjševale breme kontrol za upravičence, pri katerih je tveganje manjše.

Želite izvedeti več? Vse informacije o reviziji odhodkov EU za raziskave in druge notranje politike, ki jo je izvedlo Evropsko računsko sodišče, so v poglavju 8 letnega poročila o proračunu EU za leto 2013.

Upravni in drugi odhodki 10,6 milijarde EUR

Kaj smo revidirali

Upravni in drugi odhodki zajemajo odhodke institucij in drugih organov EU. Ti so Parlament, Evropski Svet in Svet, Komisija, Sodišče, Računsko sodišče, Evropska služba za zunanje delovanje, Evropski ekonomsko-socialni odbor, Odbor regij, Evropski varuh človekovih pravic in Evropski nadzornik za varstvo podatkov.

Poraba za človeške vire (plače, nadomestila in pokojnine) dosega 60 % porabe na tem področju, preostalo pa so odhodki za stavbe, opremo, energijo, komuniciranje in informacijsko tehnologijo.

Evropsko računsko sodišče o rezultatih svojih revizij agencij in drugih decentraliziranih organov Evropske unije poroča v specifičnih letnih poročilih, ki so objavljena posebej, skupaj s povzetkom poročil.

Kaj smo ugotovili

Pomembne napake?

Ne.

Ocenjena stopnja napake:

1,0 % (2012: 0,0 %)

Preučeni kontrolni sistemi:

uspešni

Preverjanje večine kontrolnih sistemov ni odkrilo nobenih resnih slabosti. Vendar pa Evropsko računsko sodišče opaža ponavljajoče se napake pri izplačilu plač in nadomestil Komisije in Evropske službe za zunanje delovanje ter slabosti v postopkih javnega naročanja delegacij EU (ki jih vodi Evropska služba za zunanje delovanje).

Kaj priporočamo

Sodišče priporoča, naj:

- Komisija in Evropska služba za zunanje delovanje sprejmeta dodatne ukrepe, s katerimi bosta zagotovili, da bodo evidence zaposlenih, ki vplivajo na izplačevanje plač in nadomestil, ažurirane;
- Evropska služba za zunanje delovanje zagotovi podporo in navodila v zvezi s postopki javnega naročanja za delegacije EU.

Evropski razvojni skladi (ERS)

2,6 milijarde EUR

Kaj smo revidirali

Z ERS se zagotavlja pomoč Evropske unije za razvojno sodelovanje afriškim, karibskim in pacifiškim državam (AKP) ter čezmorskim državam in ozemljem (ČDO). Cilj te porabe je zmanjšanje in sčasoma izkoreninjenje revščine ter spodbujanje trajnostnega razvoja in vključitve držav AKP in ČDO v svetovno gospodarstvo.

ERS financirajo države članice, imajo lastne finančne uredbe, upravlja pa jih Evropska komisija ločeno od proračuna EU. Zunanja pomoč, financirana iz ERS, se izvaja v okolju, za katero je značilno visoko tveganje, zlasti zaradi geografsko razpršenih dejavnosti ter majhnih institucionalnih in upravnih zmogljivosti partnerskih držav.

Kaj smo ugotovili

Zanesljivost računovodskih izkazov evropskih razvojnih skladov:

Računovodski izkazi za leto 2013 pošteno predstavljajo finančno stanje ERS, rezultate njihovega poslovanja, denarne tokove in spremembe čistih sredstev.

Ali so na prihodke ERS vplivale pomembne napake?

Ne.

Ali so na obveznosti ERS vplivale pomembne napake?

Ne.

Ali so na plačila ERS vplivale pomembne napake?

Da.

Ocenjena stopnja napake:

3,4 % (2012: 3,0 %)

Preučeni kontrolni sistemi:

delno uspešni

Približno polovica ocenjene stopnje napake je posledica **nespoštovanja pravil za javno naročanje** (glej primer). Drugi pomemben vir napak je neobstoje dokazil, ki bi upravičevala odhodke.

Primer: upravičenčevo nespoštovanje pravil javnega naročanja

Evropsko računsko sodišče je preučilo razpis za **opremo IT za poslovni informacijski center**, financirano v okviru programa za podporo malim in srednje velikim podjetjem. Revizija je pokazala, da pogodba ni bila oddana najcenejšemu ponudniku, čeprav je bila najnižja cena merilo za oddajo naročila. Pogodbeni revizor Komisije, ki je izvedel revizijo računovodskih izkazov za ta program, napake ni odkril.

Iz ERS se zagotavlja tudi **proračunska podpora**, tj. neposredna plačila v nacionalne proračune držav v razvoju, za katero veljajo določeni pogoji. Evropsko računsko sodišče je odkrilo napake v transakcijah proračunske podpore, pri katerih se je narobe ugotavljalo izpolnjevanje pogojev in je bil uporabljen napačen menjalni tečaj za preračun proračunske podpore v lokalno valuto.

Generalni direktorat Komisije EuropeAid upravlja večino porabe proračuna EU na področju zunanjih odnosov in skoraj vso porabo v okviru evropskih razvojnih skladov. Preučeni sistemi EuropeAid so ocenjeni kot delno uspešni, vendar pa je EuropeAid maja 2013 sprejel akcijski načrt za obravnavanje glavnih ugotovljenih slabosti.

Kaj priporočamo

Sodišče Komisiji priporoča, naj:

- o izterja obresti na predfinanciranje;
- o revidira količinsko opredelitev koristi izvedenih kontrol;
- o poroča o napredku pri izvajanju akcijskega načrta za obravnavanje slabosti v kontrolnem sistemu.

Želite izvedeti več? Vse informacije o reviziji evropskih razvojnih skladov, ki jo je izvedlo Evropsko računsko sodišče, so v letnem poročilu o dejavnostih, financiranih iz 8., 9. in 10. evropskega razvojnega sklada, za leto 2013.

Na kratko o revizijskem pristopu

Mnenja Evropskega računskega sodišča v izjavi o zanesljivosti (déclaration d'assurance ali s kratico DAS) temeljijo na objektivnih dokazih, pridobljenih z revizijskim preizkušanjem v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Potek dela je opisan v nadaljevanju.

Zanesljivost računovodskih izkazov

Ali so informacije v zaključnem računu EU popolne in točne?

Proračun EU je zapleten. Generalni direktorati Komisije vsako leto opravijo na stotisoče knjižb, v katerih so zajete informacije iz številnih različnih virov (tudi iz držav članic). Evropsko računsko sodišče preveri, ali računovodski procesi potekajo pravilno in ali so tako dobljeni računovodski podatki popolni ter pravilno evidentirani in predstavljeni.

- **Ocenjevanje računovodskega sistema** za zagotovitev, da je ta sistem dobra osnova za zanesljive podatke (popolne in točne).
- **Preverjanje ključnih računovodskih postopkov** za zagotovitev njihovega pravilnega delovanja.
- **Analitični pregledi računovodskih podatkov** za zagotovitev njihove usklajene predstavitve in smiselnosti.
- **Neposredno pregledovanje vzorca knjižb** za zagotovitev, da z njimi povezane transakcije obstajajo in so točno evidentirane.
- **Pregled računovodskih izkazov** za zagotovitev, da pošteno predstavljajo finančno stanje.

Pravilnost transakcij

Ali so transakcije, povezane z računovodskimi izkazi EU, ki se nanašajo na prihodke EU in plačila EU, ki so bila pripoznana kot stroški¹, skladne s pravili, ki veljajo zanje?

Milijoni iz proračuna EU so izplačani upravičencem v EU in drugje po svetu. Večino te porabe upravljajo države članice. Evropsko računsko sodišče neposredno preizkusi prihodke in plačila, ki so bila prepoznana kot stroški, ter oceni sisteme, s katerimi se ta plačila upravljajo in preverjajo, da pridobi dokaze, ki jih potrebuje.

- **Vzorci transakcij se izberejo** iz celotnega proračuna EU s statističnimi tehnikami in so osnova za podrobno preizkušanje, ki ga opravijo revizorji Evropskega računskega sodišča.
- **Transakcije iz vzorcev se podrobno revidirajo**, običajno v prostorih končnega prejemnika sredstev (npr. kmeta, raziskovalnega inštituta, družbe, ki na podlagi javnega naročila zagotavlja dela ali storitve), da se pridobijo neposredni dokazi, da s tem povezani dogodek „obstaja“, je pravilno evidentiran in skladen s pravili, na podlagi katerih so izvršena posamezna plačila.
- **Napake se analizirajo in razvrstijo** na količinsko opredeljive ali količinsko neopredeljive.
- **Učinek napak se izračuna** z ekstrapolacijo količinsko opredeljivih napak kot „najverjetnejša“ stopnja napake (ocenjena stopnja napake).
- **Ocenjena stopnja napake** se primerja z 2-odstotnim pragom pomembnosti za določitev mnenja Sodišča.
- **Oceni se več kontrolnih sistemov**, da se določi njihova uspešnost pri preverjanju zakonitosti in pravilnosti transakcij, za katerih kontrolo se uporabljajo.
- **Upoštevajo se tudi druge pomembne informacije**, kot so letna poročila o dejavnostih in poročila drugih zunanjih revizorjev.
- **O vseh ugotovitvah se razpravlja** z nacionalnimi organi in Komisijo, da se zagotovi točnost podatkov.
- **Evropsko računsko sodišče sprejme svoja mnenja** na podlagi opravljenega dela in doseženih rezultatov.

1 Plačila, ki so bila pripoznana kot stroški: vmesna plačila, končna plačila ter obračuni predplačil.

Evropsko računsko sodišče in njegovo delo

Evropsko računsko sodišče je neodvisna **revizijska institucija** Evropske unije. Naš sedež je v Luxembourg, zaposlujemo pa približno 900 strokovnih in podpornih uslužbencev, ki so vseh narodnosti EU. Vse od naše ustanovitve leta 1977 opozarjamo na pomembnost finančnega poslovanja EU in prispevamo k njegovemu izboljševanju.

Naša revizijska poročila in mnenja so bistven člen v **verigi odgovornosti v EU**. Zaradi rezultatov našega dela tisti, ki upravljajo proračun EU, prevzamejo odgovornost za svoje delo, še posebej v okviru letnega postopka za podelitev razrešnice. To je predvsem Komisija, pa tudi druge institucije in organi EU. Pri deljenem upravljanju imajo pomembno vlogo tudi države članice.

Naše glavne naloge so:

- o **revizije računovodskih izkazov in skladnosti**, predvsem v obliki izjave o zanesljivosti (DAS),
- o **revizije smotrnosti poslovanja** za teme, ki so izbrane tako, da bi bil učinek našega dela čim večji, ter
- o **mnenja** o predpisih, povezanih z upravljanjem proračuna, in drugih pomembnih zadevah.

Svoja **sredstva** želimo upravljati tako, da bomo zagotovili ustrezno ravnovesje med različnimi svojimi dejavnostmi ter pomagali doseči zanesljive rezultate in dobro zajetje različnih področij proračuna EU.

Naši rezultati

Pripravljamo:

- o **letni poročili** o proračunu EU in evropskih razvojnih skladih, ki vsebujeta predvsem mnenja in rezultate v izjavi o zanesljivosti (DAS) in sta objavljeni vsako leto novembra;
- o **specifična letna poročila**, v katerih so predstavljena mnenja Evropskega računskega sodišča, pripravljena na podlagi revizije računovodskih izkazov, za posamezne agencije in organe EU. Leta 2014 naj bi jih bilo objavljenih 53;
- o **posebna poročila** o izbranih revizijskih temah, ki se objavljajo vse leto. Pri njih gre predvsem za revizije smotrnosti poslovanja. Leta 2014 jih bo objavljenih verjetno 25;
- o **mnenja**, ki jih Evropski parlament in Svet uporabljata pri potrjevanju zakonodaje in drugih aktov EU, ki pomembno vplivajo na finančno poslovanje. Leta 2014 naj bi jih bilo objavljenih 6;
- o **panoramske preglede** izbranih področij politik EU, v katerih so analizirani širši izzivi in dolgoročni trendi. Leta 2014 bosta objavljena dva;
- o **letno poročilo o dejavnostih** z informacijami o naših dejavnostih v posameznem letu in njihovo razlago.

Naše delo prispeva k ozaveščanju o finančnem poslovanju EU in njegovi vse večji preglednosti, dajanju zagotovitve o stanju tega poslovanja in izrekanju priporočil za nadaljnje izboljšave. To počnemo v interesu **državljanov Evropske unije**.

KAKO DO PUBLIKACIJ EVROPSKE UNIJE

Brezplačne publikacije:

- en izvod:
na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- več kot en izvod ter plakati in zemljevidi:
pri predstavništvih Evropske unije (http://ec.europa.eu/represent_sl.htm),
pri delegacijah v državah, ki niso članice EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sl.htm),
pri službi Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_sl.htm) ali
s klicem na telefonsko številko 00 800 6 7 8 9 10 11 (brezplačna številka za celotno EU) (*).

(*) Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji, telefonske govorilnice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

Publikacije, ki so naprodaj:

- na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Plačljive naročnine:

- pri prodajnih zastopnikih Urada za publikacije Evropske unije
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_sl.htm).

Evropsko računsko sodišče je neodvisna institucija EU za zunanjo revizijo – varuh financ EU

Evropsko računsko sodišče v svojih letnih poročilih o proračunu EU in evropskih razvojnih skladih daje mnenje, imenovano izjava o zanesljivosti, o zanesljivosti računovodskih izkazov ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij. Namen te publikacije je predstaviti povzetek najpomembnejših ugotovitev in zaključkov. Celotno besedilo poročil je na voljo na spletišču Evropskega računskega sodišča in objavljeno v Uradnem listu Evropske unije.

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

Urad za publikacije

